CICLE DE CONFERÈNCIES

aulamediterrània

Programa Interuniversitari de l'IEMed.

2026-2027

aulamediterrània
Programa Interuniversitari de l'IEMed.

CICLE DE CONFERÈNCIES

Octubre de 2026 – Maig de 2027
Sala d'actes - Institut Europeu de la Mediterrànnia

Fronteres, conflictes i connexions: cartografies de la Mediterrània

La Mediterrània es troba avui immersa en una realitat especialment convulsa, marcada per la persistència i l'extensió dels conflictes, la reconfiguració dels equilibris geopolítics, l'enduriment de les polítiques frontereres i migratòries, les tensions socials i polítiques internes i l'impacte creixent de la crisi climàtica i ambiental. A aquesta complexitat s'hi afegeixen transformacions profundes en les relacions entre Europa, el Nord d'Àfrica i l'Orient Mitjà, així com noves formes de cooperació, externalització, securitització i disputa pel poder. Analitzar aquesta realitat exigeix superar les lectures fragmentades i posar en relació processos que sovint s'estudien per separat. En aquest context, esdevé especialment rellevant apropar un coneixement especialitzat i rigorós al conjunt de la ciutadania i generar espais de debat i d'intercanvi al voltant dels principals reptes del present.

El Cicle de conferències Aula Mediterrània 2026-2027 proposa abordar alguns d'aquests processos des d'una perspectiva acadèmica plural, combinant l'anàlisi de les dinàmiques contemporànies amb la perspectiva històrica necessària per comprendre'n els orígens i les continuïtats. Les fronteres, ja siguin aquestes territorials, polítiques, socials o simbòliques, constitueixen un dels fils conductors d'un programa que examina les mobilitats i les migracions, les formes de governança i cooperació regional, els conflictes i les memòries, les transformacions geopolítiques, el canvi climàtic i els seus impactes, així com les expressions culturals i socials de resistència i resiliència.

Les conferències parteixen de qüestions concretes per explorar les múltiples formes en què es configuren i es transformen les relacions mediterrànies: des de les migracions ambientals i la crisi climàtica fins a la memòria de la Nakba i la situació a Gaza; des de les relacions entre Europa i el món islàmic fins a les actuals polítiques de cooperació i externalització; i des dels espais urbans i de protesta fins a la creació literària i cultural com a forma de resistència. El conjunt ofereix diferents aproximacions per comprendre una Mediterrània travessada per tensions i desigualtats, però també per connexions, mobilitats i processos de transformació.

El programa interuniversitari Aula Mediterrània, que enguany celebra la seva **13ª edició,** és una iniciativa liderada per l'Institut Europeu de la Mediterrània (IEMed), amb la col·laboració de vuit universitats catalanes. Després de més d'una dècada d'activitat continuada, s'ha consolidat com un espai de referència per a l'estudi de la Mediterrània i per a la circulació de coneixement entre les dues ribes, amb la participació de professorat i investigadors d'universitats europees i mediterrànies.

L'edició d'enguany ofereix un total de 26 conferències, organitzades en el marc dels diferents màsters i universitats participants, que defineixen l'agenda temàtica i seleccionen els especialistes convidats. Al llarg del curs, acadèmics i especialistes abordaran els principals reptes de la regió a partir de quatre grans eixos:

- **Migracions i mobilitats.** La governança de les fronteres, les polítiques migratòries, les rutes i mobilitats irregularitzades, el paper de les ciutats, els processos d'integració i els reptes per a la cohesió social.

aula

- **Relacions internacionals i geopolítica.** Les relacions entre Europa i els països mediterranis, els conflictes i les transformacions de l'Orient Mitjà, el paper de les monarquies del Golf, la cooperació regional i les polítiques energètiques.

- **Història, societats i cultura.** Les relacions històriques entre les societats del nord i del sud de la Mediterrània, les formes de contacte i conflicte, la construcció de memòries i identitats, els espais de protesta i la creació cultural com a forma de resistència i resiliència.

- **Medi ambient i sostenibilitat.** Els efectes del canvi climàtic, les transformacions ambientals de la Mediterrània, la protecció dels ecosistemes i els reptes associats a la sostenibilitat, incloses les seves repercussions socials i polítiques.

En el marc de la seva dimensió internacional, Aula Mediterrània manté l'intercanvi de ponents amb Aula Árabe Universitària de Casa Árabe, que vam ampliar amb la col·laboració de Casa Mediterráneo, reforçant així la connexió entre diferents espais universitaris dedicats a l'estudi de la Mediterrània i del món àrab. Com en l'edició 2025-2026, l'alumnat de grau de la Facultat de Geografia i Història de la Universitat de Barcelona també podrà obtenir un reconeixement de crèdits per la participació en el cicle de conferències.

MÀSTERS PARTICIPANTS

Màster en Migracions Contemporànies, Drets i Cohesió Social, UAB/UB; Màsters IBEI; Màster en Història i Identitats a la Mediterrània Occidental, segles XV-XIX, UB/UA/UV/Universitat Jaume I; Màster en Diplomàcia i Organitzacions Internacionals, CEI/UB; Màster de Formació Permanent en Sostenibilitat. Medi Ambient, Societat i Economia, CEI/UB; CEU Universitat Abat Oliba; Màster en Relacions Internacionals, Seguretat i Desenvolupament, UAB; Màster Universitari en Periodisme Internacional, Blanquerna-URL; Màster en Estudis Avançats en Afers Internacionals, Blanquerna-URL; Màster en Construcció i Representació d'Identitats Culturals, UB; Màster Universitari en Història del Món, UPF; Master in Governance - Migration Studies Track, GRITIM-UPF; Màster Universitari en Antropologia Urbana, Migracions i Intervenció Social, URV; Universitat de Girona; Màster Universitari en Estudis Avançats en Arquitectura, ETSAB-UPC; Màster en Internacionalització: Aspectes Econòmics, Empresarials i Juridicopolítics, UB; Màster en Història Contemporània i Món Actual, UB.

PROGRAMA

OCTUBRE

Dijous 15 d'octubre
Màsters IBEI

18.30 h Inauguració del Cicle de conferències Aula Mediterrània
Lorena Elvira Ayuso, secretària general d'Unió Europea i Acció Exterior, Generalitat de Catalunya
Senén Florensa, president executiu, IEMed

Conferència inaugural

18.45 h *Mirall, mirallet:* invertir la mirada i repensar les relacions euromediterrànies
Michelle Pace, consultora sènior internacional de recerca i polítiques públiques
Elisabeth Johansson-Nogués, professora de recerca i Jean Monnet Chair, IBEI

Idioma de la sessió: anglès

Dijous 22 d'octubre
Màster en Història i Identitats a la Mediterrània Occidental, segles XV-XIX, UB/UA/UV/UJI

18.30 h Arxipèlags de la diàspora grega a la Mediterrània occidental (segles XVII-XVIII)
Giampaolo Salice, professor titular d'Història Moderna, Università di Cagliari
Ida Mauro, professora agregada d'Història Moderna, UB

Idioma de la sessió: italià (amb servei d'interpretació)

Dilluns 26 d'octubre
Master in Governance - Migration Studies Track, GRITIM-UPF

18.30 h De la cooperació com a aspiració a l'externalització com a realitat: la securitització de la governança de les migracions euromediterrànies
Gemma Pinyol, investigadora sènior, GRITIM-UPF
Demetra Santagati, investigadora, GRITIM-UPF

Idioma de la sessió: anglès

NOVEMBRE

Dijous 5 de novembre

Màster Universitari en Estudis Avançats en Arquitectura, ETSAB-UPC

18.30 h Regeneració de barris d'habitatge social a la regió euromediterrània

Giuliana Miglierina, investigadora, departament d'Arquitectura i Estudis Urbans, Politecnico Milano

Marta Domènech Rodríguez, professora agregada, Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona, ETSAB-UPC

Idioma de la sessió: anglès

Jueves, 12 de noviembre

Màster en Història i Identitats a la Mediterrània Occidental, segles XV-XIX, UB/UA/UV/UJI

18.30 h Societats en contacte, entre Europa i l'islam (segles XVI-XVII)

Natividad Planas, professora titular d'Història Moderna d'Espanya i de la Mediterrània, Université Clermont Auvergne

Mariela Fargas, professora titular d'Història Moderna, UB

Idioma de la sessió: castellà

Dimecres 18 de novembre

Màster en Construcció i Representació d'Identitats Culturals, UB

18.30 h La creació literària com a vector de resiliència davant el genocidi

Alaa al Qatrawi, poeta palestina

Abdallah Tagourramt El Kbaich, professor lector, departament de Filologia Clàssica, Romànica i Semítica, UB

Idioma de la sessió:

Dijous 26 de novembre

Màster Universitari en Història del Món, UPF

18.30 h Espais de socialització i protesta al món islàmic: de l'edat mitjana a l'actualitat

Amina Elbendary, professora titular d'Història de l'Orient Mitjà i cap del departament de Civilitzacions Àrab i Islàmica Sheikh Hassan Abbas Sharbatly, Universitat Americana del Caire

Jorge Luengo, professor *tenure-track* d'Història Contemporània, UPF

Idioma de la sessió: anglès

En col·laboració amb Casa Árabe

DESEMBRE

Dijous 3 de desembre

Màster en Migracions Contemporànies, Drets i Cohesió Social, UAB/UB

18:30 h Prohibicionisme migratori i rutes irregularitzades a la Mediterrània: fronteres internes i externes de la UE

Luca Giliberti, professor titular en Sociologia dels Processos Culturals i Comunicatius, Università di Parma

Sònia Parella, professora titular i directora del departament de Sociologia, UAB

Idioma de la sessió: castellà

Dijous 10 de desembre

Màster en Història i Identitats a la Mediterrània Occidental, segles XV-XIX, UB/UA/UV/UJI

18.30 h Diplomàcies creuades: agents cristians i musulmans en la lluita per l'hegemonia de la Mediterrània (segle XVII)

David Quiles Albero, professor ajudant doctor, departament d'Història Moderna, Universidad Autónoma de Madrid

Diego Sola, professor agregat d'Història Moderna, UB

Idioma de la sessió: castellà

GENER

Dimecres 13 de gener

Màster Universitari en Antropologia Urbana, Migracions i Intervenció Social, URV

18.30 h

Ponent

Jordi Moreras, professor agregat Serra Húnter, departament d'Antropologia, Filosofia i Treball Social, i coordinador del màster, URV

Idioma de la sessió:

Lloc: Arxiu d'Etnografia (Aula 521), Campus Catalunya URV (Av. Catalunya 35, Tarragona)

Dijous 21 de gener

Màster en Estudis Avançats d'Afers Internacionals, Blanquerna-URL

18:30 h Justícia transicional a l'Orient Mitjà i el Nord d'Àfrica: dinàmiques regionals i connexions mediterrànies

Jasmina Brankovich, investigadora sènior, Institute for Integrated Transitions, Barcelona

Carles Fernandez-Torne, professor lector en Dret Internacionals Públic, Drets Humans i Anàlisi de Conflictes, Blanquerna-URL

Idioma de la sessió: anglès

Dijous 28 de gener
Master in Governance – Migration Studies Track, GRITIM-UPF

18.30 h Un mar d'externalització(ns): una comparació de les tendències a llarg termini en els corredors migratoris bilaterals d'Itàlia-Albània i Itàlia-Tunísia (1990-2027)

Ferruccio Pastore, director de FIERI – Researching Migration and Society, Torí
Emilien Miner, investigador, GRITIM-UPF

Idioma de la sessió: anglès

FEBRER

Dijous 4 de febrer
Màster Universitari en Periodisme Internacional, Blanquerna-URL

18.30 h El paper geopolític de les monarquies del Golf en el context de la guerra regional a l'Orient Mitjà

Wadah Khanfar, president i cofundador d'Al Sharq Forum i president del Common Action Forum
Montserrat Arbós, directora del grau en Periodisme i Comunicació Corporativa, Blanquerna-URL

Idioma de la sessió: anglès

Dijous 11 de febrer
CEU Universitat Abat Oliba

18.30 h El Conveni de Barcelona i el seu marc jurídic per a la gestió de les zones costaneres (Protocol de GIZC)

Marko Prem, director adjunt del Centre d'Activitat Regional/Programa d'Accions Prioritàries (PAP/RAC) del Pla d'Acció per a la Mediterrània del PNUMA – Conveni de Barcelona
Carmen Parra Rodríguez, catedràtica de Dret Internacional, CEU UAO

Idioma de la sessió: anglès

Dimarts 16 de febrer
Màster en Diplomàcia i Organitzacions Internacionals, CEI/UB

12.00 h

Ponent
Adrià Reyes, professor de Dret Internacional Públic i coordinador executiu del màster, CEI/UB

Idioma de la sessió:

Dijous 18 de febrer
Màster en Migracions Contemporànies, Drets i Cohesió Social, UAB/UB

18:30 h Reflexió entorn del mesurament de la integració de les persones migrants: de l'experiència al País Basc a l'experiència mediterrània

Gorka Moreno Márquez, professor titular del departament de Sociologia i Treball Social, Universitat del País Vasco, EHU
Massoud Sharifi, investigador postdoctoral, CER Migracions, UAB

Idioma de la sessió: castellà

Dimarts 23 de febrer
Màster en Internacionalització: Aspectes Econòmics, Empresarials i Juridicopolítics, UB

18.30 h Estat i capital als orígens del capitalisme petrolier a l'Orient Mitjà

Francesco Petrini, professor titular d'Història de les Relacions internacionals, departament de Ciència Política, Dret i Estudis Internacionals, Università di Padova
Aurèlia Mañé, professora titular del departament d'Història Econòmica, Institucions, Política i Economia Mundial, UB

Idioma de la sessió: anglès

MARÇ

Dimarts 9 de març
Màster de Formació Permanent en Sostenibilitat. Medi Ambient, Societat i Economia, CEI/UB

18.30 h El canvi climàtic a la Mediterrània: transport, emissions i acidificació

Beatriz Martínez, professora titular, facultat de Dret, i cap del Centre de Dret i Governança del Canvi Climàtic, Universitat de Copenhaguen
Didac Amat Puigsech, doctor en Dret Internacional Climàtic i professor del CEI

Idioma de la sessió: castellà

ABRIL

Dijous 1 d'abril
Màster en Relacions Internacionals, Seguretat i Desenvolupament, UAB

18.30 h Replantejant el repartiment de poder a l'Orient Mitjà
John Nagle, catedràtic de Sociologia, Queen's University Belfast
Dúnia Camps-Febrer, professora lectora de Relacions Internacionals, UAB

Idioma de la sessió: anglès **En col·laboració amb Casa Árabe**

Dijous 8 d'abril
Màsters IBEI

18.30 h Totalitat fragmentada i el genocidi en curs a Gaza
Nadera Shalhoub-Kevorkian, catedràtica de Dret Global, Queen Mary University of London, i catedràtica emèrita, The Hebrew University of Jerusalem
Susana Galán, professora ajudant Ramón y Cajal, IBEI

Idioma de la sessió: anglès

Dimecres 14 d'abril
Màster en Història Contemporània i Món Actual, UB

18.30 h La Nakba palestina: descolonitzar la història, narrar els subalterns, recuperar la memòria
Nur Masalha, investigador del Centre for Palestine Studies, SOAS, University of London
Oscar Monterde, professor lector d'Història Contemporània, UB

Idioma de la sessió: anglès

Dilluns 19 d'abril
Facultat d'Educació i Psicologia, UdG

12.00 h Ciutats en primera línia: immigració i polarització política
Ilke Adam, professora titular de Ciència Política, Brussels School of Governance, Vrije Universiteit Brussels
Xavier Casademont Falguera, professor agregat del departament de Pedagogia, UdG

Idioma de la sessió: anglès
Lloc:

Dijous 22 d'abril
Master in Governance - Migration Studies Track, GRITIM-UPF

18.30 h Les migracions ambientals al Nord d'Àfrica: entre resiliència, urgència, vulnerabilitat i buit jurídic

Mohammad Charef, president de la Comissió Regional de Souss-Massa del Consell Nacional dels Drets Humans (CNDH) del Marroc

Ricard Zapata, catedràtic del departament de Ciències Polítiques i Socials, UPF, i director del GRITIM-UPF del GRITIM-UPF

Idioma de la sessió: francès (amb servei d'interpretació a l'anglès)

Dijous 29 d'abril
Màster en Migracions Contemporànies, Drets i Cohesió Social, UAB/UB

18:30 h Lluites fronteres entre Àfrica i Europa: formes de solidaritat i resistència

Tindaro Bellinvia, investigador *tenure track* en Sociologia, Università di Messina

Romina Tavernelli, investigadora, departament de Sociologia, UAB

Idioma de la sessió: italià (amb servei d'interpretació)

MAIG

Dijous 6 de maig
Màster en Relacions Internacionals, Seguretat i Desenvolupament, UAB

18:30 h La colonialitat persistent de la modernització ecològica: el desenvolupament de l'energia eòlica al Sàhara Occidental

Yahia Mahmoud, professor titular, departament de Geografia Humana, Lund University

Dúnia Camps-Febrer, professora lectora de Relacions Internacionals, UAB

Idioma de la sessió: anglès

Dijous 13 de maig
Màster en Relacions Internacionals, Seguretat i Desenvolupament, UAB

18.30 h L'extractivisme i el sistema rendista com a obstacles a la modernitat: el cas d'Algèria

Mourad Ouchichi, professor lector de Ciències Polítiques, Universitat de Béjaia

Dúnia Camps-Febrer, professora lectora de Relacions Internacionals, UAB

Idioma de la sessió: francès (amb servei d'interpretació)

LLOC

Sala d'Actes de l'IEMed, C/ Girona, 20 – 08010 Barcelona (tret d'excepcions)

Canal YouTube de l'IEMed

DIPLOMA D'ASSISTÈNCIA

Les persones que hagin assistit de forma presencial al 40% de les sessions (10 sessions) podran sol·licitar un diploma d'assistència que lliurarà l'IEMed, expedit conjuntament amb els programes de màster que participen en el cicle. En cas que es vulgui sol·licitar el diploma, cal omplir el formulari que es troba disponible al següent enllaçe www.iemed.org/aulamediterrania

Aquest any es manté l'agermanament amb el programa Aula Árabe Universitaria, de Casa Árabe iniciat fa sis anys. Això es reflecteix en: 1) l'intercanvi de ponents entre ambdós programes de Madrid i Barcelona, quan les agendes ho permetin; 2) l'organització de seminaris conjunts; i 3) el reconeixement de les conferències respectives pel que fa a la certificació, gràcies a la possibilitat de connectar-s'hi en línia. És a dir, si els estudiants d'Aula Árabe Universitaria es connecten en línia a una conferència d'Aula Mediterrània, aquesta assistència se'ls reconeixerà per poder adquirir el certificat d'Aula Árabe Universitaria (fins a un màxim de 2 conferències). De la mateixa manera, als estudiants d'Aula Mediterrània que es connectin en línia a una de les conferències d'Aula Árabe Universitaria, se'ls reconeixerà aquesta assistència per al certificat d'Aula Mediterrània (també en un màxim de 2 conferències).

DIPLOMA D'ASSISTÈNCIA AL MÒDUL DE MIGRACIONS

Podran sol·licitar aquest diploma a l'IEMed aquelles persones que hagin assistit de forma presencial (a excepció de la sessió de dimecres 13 de gener i de dilluns 19 d'abril de 2027) a les 8 sessions organitzades per: Master in Governance - Migration Studies Track, GRITIM-UPF, Màster en Antropologia Urbana, Migracions i Intervenció Social, URV, Universitat de Girona i Màster en Migracions Contemporànies, Drets i Cohesió Social, UAB/UB.

L'alumnat de grau de la facultat d'Història i Geografia de la UB que hagi escollit el Cicle de conferències Aula Mediterrània com a activitat per al reconeixement dels crèdits de lliure elecció haurà d'assistir presencialment al 70% de les sessions.